

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 23ης Μαΐου 2007*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-241/05, T-262/05 έως T-264/05, T-346/05, T-347/05, T-29/06 έως T-31/06,

The Procter & Gamble Company, με έδρα το Σινσινάτι, Οχάιο (Ηνωμένες Πολιτείες), εκπροσωπούμενη από τον G. Kuipers, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου, αρχικώς, από τον D. Schennen και, στη συνέχεια, από τον G. Schneider,

καθού,

με αντικείμενο εννέα προσφυγές κατά των αποφάσεων του πρώτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 14ης Απριλίου 2005 (υπόθεση R 843/2004-1), της 3ης Μαΐου 2005 (υπόθεση R 845/2004-1), της 4ης Μαΐου 2005 (υπόθεση R 849/2004-1), της 1ης Ιουνίου 2005 (υπόθεση R 1184/2004-1), της 6ης Ιουλίου 2005 (υποθέσεις R 1188/2004-1 και R 1182/2004-1), της 16ης Νοεμβρίου 2005 (υπόθεση

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

R 1183/2004-1), της 21ης Νοεμβρίου 2005 (υπόθεση R 1072/2004-1) και της 22ας Νοεμβρίου 2005 (υπόθεση R 1071/2004-1), σχετικά με την αίτηση καταχώρισεως τρισδιάστατων εμπορικών σημάτων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, V. Vadalpas και N. Wahl, δικαστές,

γραμματέας: K. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη τα δικόγραφα προσφυγών που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Ιουνίου (υπόθεση T-241/05), 18 Ιουλίου (υποθέσεις T-262/05 έως T-264/05), 12 Σεπτεμβρίου 2005 (υποθέσεις T-346/05 και T-347/05) και 24 Ιανουαρίου 2006 (υποθέσεις T-29/06 έως T-31/06),

έχοντας υπόψη τα υπομνήματα απαντήσεως που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Σεπτεμβρίου (υποθέσεις T-241/05 και T-262/05 έως T-264/05), 26 Οκτωβρίου 2005 (υποθέσεις T-346/05 και T-347/05) και 18 Μαΐου 2006 (υποθέσεις T-29/06 έως T-31/06),

έχοντας υπόψη την αποφασισθείσα στις 24 Οκτωβρίου 2006 συνεκδίκηση των υποθέσεων,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2006,

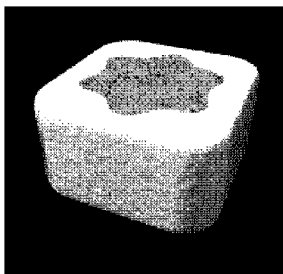
εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

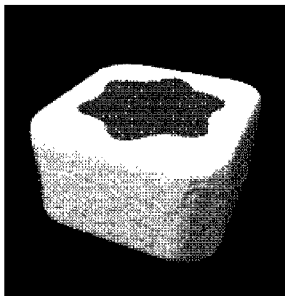
Ιστορικό της διαφοράς

- ¹ Στις 31 Μαΐου 2003 η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί, εννέα αιτήσεις για καταχώριση κοινοτικού σήματος.
- ² Τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση, όπως εμφανίζονται κατωτέρω, είναι τρισδιάστατα:

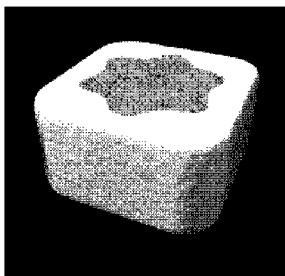
 - τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, ιώδους χρώματος, με έξι πέταλα (υπόθεση T-241/05):

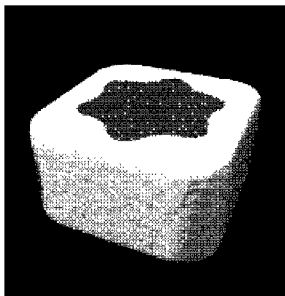
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, πράσινου χρώματος, με έξι πέταλα (υπόθεση T-262/05):

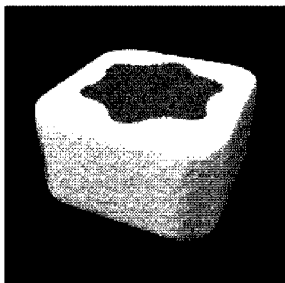
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, ιώδους χρώματος, με τέσσερα πέταλα (υπόθεση T-263/05):

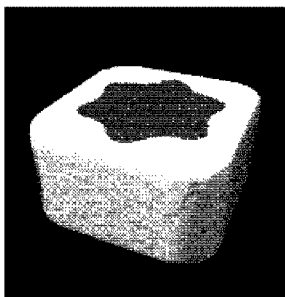
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, πράσινου χρώματος, με τέσσερα πέταλα (υπόθεση T-264/05):

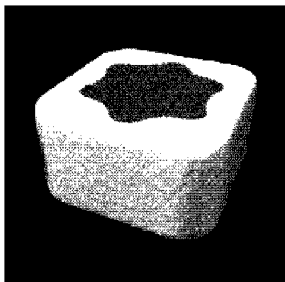
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, κυανού χρώματος, με έξι πέταλα (υπόθεση T-346/05):

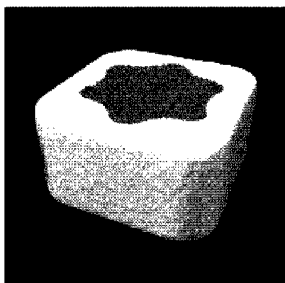
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, πράσινου χρώματος, με πέντε πέταλα (υπόθεση T-347/05):

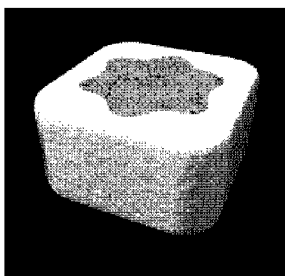
- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, κυανού χρώματος, με πέντε πέταλα (υπόθεση T-29/06):

- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, κυανού χρώματος, με τέσσερα πέταλα (υπόθεση T-30/06):

- τετράγωνο λευκό πλακίδιο φέρον σχέδιο άνθους, ιώδους χρώματος, με πέντε πέταλα (υπόθεση T-31/06):

- 3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε καταχώριση σήματος υπάγονται στην κλάση 3 του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών για την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή, που είναι η ίδια για όλες τις αιτήσεις: «Λευκαντικά παρασκευάσματα και άλλες ύλες για πλύσιμο· παρασκευάσματα για καθαρισμό, στίλβωση, αφαίρεση λίπους και απόξεση· παρασκευάσματα για το πλύσιμο, τον καθαρισμό και την περιποίηση των πιάτων· σαπούνια».

- 4 Με εννέα αποφάσεις που ελήφθησαν μεταξύ 28 Ιουλίου και 8 Νοεμβρίου 2004, ο εξεταστής του ΓΕΕΑ απέρριψε τις αιτήσεις καταχωρίσεως βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.
- 5 Κατά των αποφάσεων αυτών η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του ΓΕΕΑ εννέα προσφυγές δυνάμει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94.
- 6 Με εννέα αποφάσεις της 14ης Απριλίου (υπόθεση T-241/05), της 3ης Μαΐου (υπόθεση T-263/05), της 4ης Μαΐου (υπόθεση T-264/05), της 1ης Ιουνίου (υπόθεση T-262/05), της 6ης Ιουλίου (υποθέσεις T-346/05 και T-347/05), της 16ης Νοεμβρίου (υπόθεση T-31/06), της 21ης Νοεμβρίου (υπόθεση T-30/06) και της 22ας Νοεμβρίου 2005 (υπόθεση T-29/06) (στο εξής, όλες μαζί: οι προσβαλλόμενες αποφάσεις), το πρώτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ απέρριψε τις εν λόγω προσφυγές για τον λόγο ότι τα αιτούμενα σήματα στερούνταν παντελώς διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Αιτήματα των διαδίκων

- 7 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις·

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

8 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει τις προσφυγές·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 9 Η προσφεύγουσα προβάλλει, επί εκάστης υποθέσεως, έναν και μόνο λόγο, αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.
- 10 Προκειμένου περί του οικείου καταναλωτή, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα επίμαχα προϊόντα απευθύνονται στους καταναλωτές που προβαίνουν καθημερινώς σε αγορές και που είναι, έτσι, λίαν προσεκτικοί. Επιπλέον, τα πλακίδια περιλαμβάνονται μεταξύ των πλέον ακριβών ειδών της κατηγορίας των απορρυπαντικών που πωλούνται στις υπεραγορές, οπότε η προσοχή που δίδει ο καταναλωτής στο σχήμα και το σχέδιό τους είναι έντονη.
- 11 Εξάλλου, οι παραγωγοί που δραστηριοποιούνται στην οικεία αγορά, που χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό, έχουν κάθε συμφέρον να ξεχωρίζουν τα προϊόντα τους σε σχέση με αυτά των ανταγωνιστών τους ώστε να ελκύουν την προσοχή του καταναλωτή, πράγμα που καταδεικνύει ο σημαντικός αριθμός των

αιτήσεων καταχωρίσεως της μορφής πλακιδίων απορρυπαντικών ως σήματος. Τα παραδείγματα τηλεοπτικών διαφημίσεων, που είναι συνημμένα στα δικόγραφα προσφυγής των υποθέσεων T-29/06 έως T-31/06, επιβεβαιώνουν το επιχείρημα ότι τα πλακίδια χρησιμοποιούνται από τους παραγωγούς ως διακριτικό γνώρισμα. Τα επιχειρήματα αυτά καταδεικνύουν ότι ο καταναλωτής μπορεί κάλλιστα να αντιληφθεί ένα πλακίδιο ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής ενός προϊόντος. Αυτή η ένδειξη επιβεβαιώνεται από την ποικιλία των διαφόρων πλακιδίων απορρυπαντικών που διατίθενται στην αγορά.

- 12 Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των συνηθειών του οικείου καταναλωτή, το τμήμα προσφυγών κακώς δέχθηκε ότι τα σχετικά προϊόντα πωλούνται γενικώς εντός συσκευασίας επί της οποίας είναι αποτυπωμένα ορισμένα λεκτικά ή εικονιστικά στοιχεία. Οι σχετικές με τη σκοπούμενη χρήση των αιτουμένων σημάτων περιστάσεις δεν είναι δυνατόν να έχουν επίπτωση στην εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα [απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, T-355/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (TELE AID), Συλλογή 2002, σ. II-1939, σκέψη 42]. Για παράδειγμα, μολονότι τα πλακίδια πωλούνται συσκευασμένα, είναι δυνατόν, παρ' όλ' αυτά, να είναι σχεδιασμένα στη συσκευασία, να πωλούνται σε διαφανή συσκευασία ή σε συσκευασία έχουσα το σχήμα του αιτουμένου σήματος. Θα ήταν δυνατόν να έχει τεθεί επί της συσκευασίας του προϊόντος υπόδειγμα του πλακιδίου.
- 13 Εξάλλου, έστω και αν υποθεθεί ότι το τμήμα προσφυγών είχε λάβει υπόψη τις περιστάσεις της σχεδιαζόμενης χρήσεως των αιτουμένων σημάτων, όφειλε, επίσης, να έχει συνυπολογίσει και άλλες περιστάσεις, όπως την τιμή του προϊόντος, υψηλότερη αυτής του υγρού ή σε σκόνη απορρυπαντικού πλυντηρίου ρούχων, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο το πλακίδιο εμφανίζεται στις διαφημίσεις.
- 14 Όσον αφορά τα αιτούμενα σήματα, το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη όλες τις ιδιαιτερότητές τους, ήτοι:

— το παχύ ορθογώνιο, σχεδόν κυβικό, σχήμα του πλακιδίου, αποτελούμενου από δύο τετράγωνα όψεις με στρογγυλεμένες γωνίες·

- την ύπαρξη δύο σαφώς διαφορετικών χρωμάτων, λευκό και, ανάλογα με το πλακίδιο, ιώδες, πράσινο ή κυανούν·
- τον τρόπο συνδυασμού των χρωμάτων, καθώς το ένα από τα χρώματα αυτά έχει τεθεί επί σχεδίου εμφανιζόμενου στο κέντρο του πλακιδίου και όχι επί των διαφόρων συστατικών αυτού στρωμάτων·
- τη μορφή του σχεδίου επί του πλακιδίου.

- 15 Μέσω αυτών των στοιχείων, τα αιτούμενα σήματα διακρίνονται σαφώς από τα διατιθέμενα στην αγορά πλακίδια απορρυπαντικού. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, η προσφεύγουσα προσκόμισε απεικονίσεις πλακιδίων που διατίθενταν στο εμπόριο κατά το χρονικό σημείο της καταθέσεως των σχετικών αιτήσεων για σήματα.
- 16 Το τμήμα προσφυγών κακώς έκρινε ότι τα εν λόγω στοιχεία ήσαν συνήθη στον τομέα, και δη υπαγορευόμενα από πρακτικές θεωρήσεις, ενώ δεν καθιστούσαν ευδιάκριτη την εξωτερική εμφάνιση του πλακιδίου. Το τμήμα παρέλειψε, ιδίως, να εκτιμήσει το γεγονός ότι το πλακίδιο χαρακτηρίζεται από το σχήμα κύβου, διακρινόμενο από τα πλέον επίπεδα ορθογώνια σχήματα των πλακιδίων που εμφανίζονται στην αγορά, καθώς και από δύο διαφορετικά χρώματα, κατανεμημένα κατά τρόπο ώστε να προσελκύεται η προσοχή. Το ίδιο τμήμα δεν διαπίστωσε την ύπαρξη στην αγορά, κατά την ημερομηνία των αιτήσεων για καταχώριση σήματος, πλακιδίου εμφανίζοντος ανάλογα χαρακτηριστικά.
- 17 Εκτός από αυτά τα χαρακτηριστικά στοιχεία, τα αιτούμενα σήματα περιλαμβάνουν ένα σχέδιο στο κέντρο του πλακιδίου, που αποτελεί πρόσθετο και διακριτικό στοιχείο εξωτερικής εμφανίσεως κατά την έννοια των αποφάσεων του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-128/00, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ

(τετράγωνο πλακίδιο με ένθετη διακόσμηση) (Συλλογή 2001, σ. II-2785, σκέψη 60), και T-129/00, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (ορθογώνιο πλακίδιο με ένθετη διακόσμηση) (Συλλογή 2001, σ. II-2793, σκέψη 60). Ενόψει του στοιχείου αυτού, τα αιτούμενα σήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως σημεία συνιστάμενα αποκλειστικώς από το σχήμα και τα χρώματα του σχετικού προϊόντος, καθώς δεν υφίσταται κανένα παραστατικό στοιχείο.

- 18 Τα επίμαχα σχέδια παριστούν ένα «μοτίβο» από άνθη, συγκεκριμένα ένα αστέρι από τέσσερα, πέντε ή έξι πέταλα. Κανένα υφιστάμενο στην αγορά πλακίδιο δεν διαθέτει σχέδιο με συγκεκριμένο περίγυρο. Το τμήμα προσφυγών παραμόρφωσε την ουσία του στοιχείου αυτού, θεωρώντας ότι είναι συγκρίσιμο προς τα βασικά γεωμετρικά σχήματα, όπως η ορθογώνια ενσφήνωση και η τριγωνική ενσφήνωση που έχουν εξετασθεί στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση και τριγωνικό πλακίδιο με ενσφήνωση.
- 19 Εξάλλου, το τμήμα προσφυγών, κρίνοντας ότι τα υποβληθέντα προς καταχώριση σήματα δεν περιελάμβαναν ένα «ειδικό, παράξενο ή ασύνηθες σχέδιο», υπήρξε υπερβολικά απαιτητικό ως προς τον ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα που απαιτούνταν για την καταχώριση σήματος.
- 20 Τα αιτούμενα σήματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως διαθέτοντα διακριτικό χαρακτήρα βάσει αυτών και μόνο των σχεδίων, παρομοίων προς λεκτική έκφραση ή προς σημείο. Συναφώς, η προσφεύγουσα προβάλλει την εκ μέρους του ΓΕΕΑ καταχώριση εικονιστικών σημάτων συνισταμένων από εικόνα άνθους (αριθ. 692897), και μάλιστα από απλά γεωμετρικά σχήματα (αριθ. 2359776, 1868165, 3422631 και 1648120).
- 21 Εξάλλου, το σχέδιο με έξι πέταλα μοιάζει προς τη λεκτική έκφραση της προσφεύγουσας, που έχει καταχωρισθεί ως κοινοτικό σήμα (αριθ. 814780). Το σχέδιο με τέσσερα πέταλα προσομοιάζει με ένα άλλο εικονιστικό κοινοτικό σήμα ανήκον στην προσφεύγουσα (αριθ. 715904).

- 22 Επίσης, το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη τη συνολική εντύπωση που δίδει από καθένα από τα αιτούμενα σήματα, καθώς τα περιέγραψε ως συσχέτιση δύο βασικών γεωμετρικών σχημάτων. Κανένα πλακίδιο στην αγορά δεν εμφανίζει τον ίδιο συνδυασμό μορφής, χρωμάτων και σχετικής εναρμόνισης, όπως αυτά που υποβλήθηκαν για καταχώριση· επιπλέον, αυτά περιλαμβάνουν και σχέδιο.
- 23 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το ΓΕΕΑ δέχθηκε για καταχώριση σημεία αποτελούμενα από ένα ορθογώνιο πλακίδιο με το γράμμα «s» (αριθ. 1860170) και από δύο στρογγυλά πλακίδια περιέχοντα, αντιστοίχως, ένα σχέδιο «yin-yang» (αριθ. 1207455) και ένα σχέδιο ομοιάζον προς σταγόνα νερού (αριθ. 1207869).
- 24 Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης την καταχώριση ορισμένων σημάτων από το Γραφείο Σημάτων της Benelux.
- 25 Τέλος, η προσφεύγουσα επικρίνει το γεγονός ότι ελήφθη υπόψη η σχετική με τη διαθεσιμότητα βασικών γεωμετρικών σχημάτων επιταγή, όπως προκύπτει από επτά προσβαλλόμενες αποφάσεις. Υποστηρίζει ότι η ίδια θεώρηση διατρέχει τη συλλογιστική που ακολουθήθηκε σε δύο αποφάσεις οι οποίες δεν τη μνημονεύουν ρητώς, ήτοι αυτές που έχουν προσβληθεί στις υποθέσεις T-346/05 και T-347/05. Η εν λόγω θεώρηση είναι αβάσιμη, εν προκειμένω, ενόψει του μεγάλου αριθμού δυνατών συνδυασμών σχημάτων, χρωμάτων και σχεδίων πλακιδίων. Εξάλλου, αυτή δεν είναι άσχετη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα ενός σημείου (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-329/02 P, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-8317, σκέψη 36).
- 26 Το ΓΕΕΑ ισχυρίζεται ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αποτελούν ορθή εφαρμογή της σχετικής κοινοτικής νομολογίας.

- 27 Όσον αφορά το οικείο κοινό, το τμήμα προσφυγών ορθώς θεώρησε ότι αυτό αποτελείται από τον μέσο καταναλωτή. Ο καταναλωτής αυτός προσανατολίζει την επιλογή του στον παραγωγό, στη συνέχεια στον τύπο παρασκευής, πλην όμως δεν έχει κανένα λόγο να εξετάσει προσεκτικά το πλακίδιο.
- 28 Προκειμένου να διαπιστωθεί ο τρόπος κατά τον οποίο τα πλακίδια απορρυπαντικού θα γίνουν αντιληπτά από αυτόν τον μέσο καταναλωτή, τα εν λόγω σημεία πρέπει να εκτιμώνται και από πλευράς του συνήθους τρόπου εμπορίας των προϊόντων αυτών, όπως το γεγονός ότι αυτά πωλούνται εντός συσκευασίας. Η υπόθεση του να πωλούνται τα πλακίδια σε συσκευασία έχουσα το σχήμα των αιτουμένων σημάτων ή το να χρησιμοποιείται το πλακίδιο ως διακριτικό σημείο συνημμένο στη συσκευασία στερείται σημασίας, δεδομένου ότι μια τέτοια εμφάνιση γίνεται αντιληπτή από τον μέσο καταναλωτή ως απλή περιγραφή ή παρουσίαση των περιεχομένων στη συσκευασία προϊόντων. Επομένως, τα αιτούμενα σήματα δεν είναι δυνατόν να συγχέονται με τρισδιάστατο σήμα μη έχον καμιά σχέση με το οικείο προϊόν.
- 29 Όσον αφορά την εκτίμηση των αιτουμένων σημάτων, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι αυτά αντιστοιχούν στα οικεία προϊόντα, ήτοι τα συμπυκνωμένα σε πλακίδιο απορρυπαντικά. Υπό τις συνθήκες αυτές, ελλείψει συμπληρωματικών στοιχείων που να εξατομικεύουν τα επίμαχα πλακίδια, ο μέσος καταναλωτής θα τα αντιληφθεί ως μια πιθανή και σύγχρονη μορφή των ίδιων των προϊόντων και όχι ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής τους.
- 30 Εν προκειμένω, τα επίμαχα πλακίδια παρουσιάζουν απλώς ένα άλλο συνδυασμό διαφόρων στοιχείων που ήδη έχουν κριθεί ως στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα, συγκεκριμένα το ορθογώνιο σχήμα με λοξές άκρες, την ύπαρξη αρκετών διαφορετικού χρώματος στρωμάτων και την παρουσία ενσφηνώσεων [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-336/99, Henkel κατά ΓΕΕΑ (λευκοπράσινο ορθογώνιο πλακίδιο), Συλλογή 2001, σ. II-2589· οι προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση].

- 31 Η μορφή των επίμαχων πλακιδίων, ορθογώνια ή κυβοειδής, αποτελεί βασική μορφή που φέρνει αυθόρμητα στο νου πλακίδια απορρυπαντικού και είναι συνήθης στην αγορά. Η γεωμετρική σχέση των διαφόρων άκρων του κύβου και το «μπιζοτάρισμα» αποτελούν απλές παραλλαγές αυτής της μορφής, στερούμενες σημασίας.
- 32 Η χρήση διαφόρων χρωμάτων, στο μέτρο που υποδηλώνει για τον καταναλωτή την ύπαρξη διαφόρων ενεργών συστατικών, ικανοποιεί ένα λειτουργικό στόχο. Εξάλλου, πρόκειται για βασικά χρώματα, όπως το πράσινο, το κυανούν και το ιώδες.
- 33 Η προσθήκη ενσφηνώσεως στο μέσο του πλακιδίου αποτελεί φυσικό συνδυασμό των διαφόρων ενεργών συστατικών. Η ενσφήνωση έχει ως κύρια λειτουργία να υποδεικνύει την παρουσία πρόσθετου ενεργητικού συστατικού. Από τη νομολογία προκύπτει ότι η χρήση τριγωνικού σχήματος για μια τέτοια ενσφήνωση δεν προσδίδει στο σήμα διακριτικό χαρακτήρα (προπαρατεθείσα απόφαση ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψεις 59 και 60). Το σχήμα με τέσσερα, πέντε ή έξι πέταλα της εν λόγω ενσφηνώσεως αποτελεί γεωμετρικό σχήμα εξίσου βασικό με τριγωνικό σχήμα.
- 34 Έστω και αν η επίμαχη μορφή επρόκειτο να ερμηνευθεί ως σχέδιο άνθους, πράγμα που θα απαιτούσε μεγάλη προσοχή εκ μέρους του καταναλωτή, αυτή θα γινόταν απλώς αντιληπτή ως διακοσμητικό στοιχείο. Εξάλλου, σε σχέση με τα προϊόντα πλυσίματος, μια μορφή άνθους θα παρέπεμπε στη δροσιά, στην καθαρότητα, και σε κάποια ευχάριστη οσμή. Επομένως, θα αποτελούσε μια άνευ σημασίας παραλλαγή μιας εμφυτεύσεως σε πλακίδιο και όχι διακριτικό σχέδιο.
- 35 Η ύπαρξη εικονιστικών κοινοτικών σημάτων με μορφή παρόμοια προς αυτήν της επίμαχης ενσφηνώσεως δεν επηρεάζει την εν λόγω θεώρηση. Το οικείο κοινό δεν θα αντιληφθεί κατά τον ίδιο τρόπο τα εικονιστικά σήματα που είναι ανεξάρτητα από

τη μορφή των οικείων προϊόντων, όπως αυτά προβάλλονται από την προσφεύγουσα, και που συνίστανται στην εικόνα του προϊόντος μνημονευόμενα τα στοιχεία των τρισδιάστατων σημάτων όπως τα εν προκειμένω.

- 36 Τα στοιχεία των αιτουμένων σημάτων, θεωρούμενα χωριστά ή μαζί, δεν είναι αρκούντως χτυπητά και ευδιάκριτα ώστε να καθίστανται αντιληπτά ως κάτι το διαφορετικό από μια απλή συνένωση βασικών και συνηθισμένων χρωμάτων και σχημάτων, με άλλα λόγια ένα πλακίδιο απορρυπαντικού ανάμεσα σ' άλλα.
- 37 Οι προγενέστερες αποφάσεις του ΓΕΕΑ σχετικά με άλλα πλακίδια δεν είναι δυνατόν να προβληθούν λυσιτελώς από την προσφεύγουσα [απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-106/00, Streamserve κατά ΓΕΕΑ (STREAMSERVE), Συλλογή 2002, σ. II-723, σκέψη 67]. Εξάλλου, το ΓΕΕΑ, κάνοντας δεκτή την καταχώριση των πλακιδίων με το «στυλιζαρισμένο» γράμμα «s» και με το σχέδιο «yin-yang», θεώρησε ότι τα εν λόγω στοιχεία δεν θα γίνουν αντιληπτά ως λειτουργικά στοιχεία αντιπροσωπεύοντα ένα άλλο ενεργό συστατικό.
- 38 Το γεγονός ότι τα εν λόγω σημεία έχουν καταχωρισθεί στην Benelux δεν είναι δυνατόν να δεσμεύει το ΓΕΕΑ. Εξάλλου, οι σχετικές καταχωρίσεις πραγματοποιήθηκαν πριν από την έκδοση των πρώτων αποφάσεων του Πρωτοδικείου σχετικά με τα πλακίδια απορρυπαντικού.
- 39 Τέλος, προκειμένου περί των στοιχείων που αντλούνται από την επιτακτική υποχρέωση διαθεσιμότητας, το τμήμα προσφυγών εφάρμοσε, όσον αφορά βασικά γεωμετρικά σχήματα, τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τα χρώματα (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαΐου 2003, C-104/01, Libertel, Συλλογή 2003, σ. I-3793). Εξάλλου, δεδομένου ότι αυτά απλώς μνημονεύθηκαν ως πρόσθετα επιχειρήματα, η προβαλλόμενη έλλειψη σημασίας τους δεν μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση των προσβαλλομένων αποφάσεων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 40 Σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση «τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα».
- 41 Ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος, κατά την έννοια του άρθρου αυτού, σημαίνει ότι το σήμα αυτό επιτρέπει να εξατομικευτεί το προϊόν για το οποίο έχει ζητηθεί καταχώριση ως προερχόμενο από συγκεκριμένη επιχείρηση και, επομένως, να διακρίνεται το προϊόν αυτό από αντίστοιχα προϊόντα άλλων επιχειρήσεων. Αυτός ο διακριτικός χαρακτήρας πρέπει να εκτιμάται, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση και, αφετέρου, σε σχέση με τη σχετική περί αυτού αντίληψη του οικείου κοινού (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-473/01 P και C-474/01 P, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-5173, σκέψεις 32 και 33, καθώς και την παρατιθέμενη νομολογία).
- 42 Εν προκειμένω, πρέπει να επισημανθεί ότι κάθε αιτούμενο σήμα αποτελείται από τη μορφή, τα χρώματα και το σχέδιο του προϊόντος για το οποίο έχει ζητηθεί η καταχώρισή του, δηλαδή τετράγωνο λευκό πλακίδιο απορρυπαντικού με έγχρωμο σχέδιο στο κέντρο της άνω επιφάνειας.
- 43 Σύμφωνα με πάγια νομολογία, τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων που αποτελούνται από την εικόνα του ίδιου του προϊόντος δεν διαφέρουν από τα κριτήρια που ισχύουν για άλλες κατηγορίες σημάτων. Παρ' όλ' αυτά, πρέπει να ληφθεί υπόψη, στο πλαίσιο της εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, το γεγονός ότι η σχετική αντίληψη του μέσου καταναλωτή δεν είναι κατ' ανάγκη η ίδια στην περίπτωση τρισδιάστατου σήματος, αποτελούμενου από την εικόνα του ίδιου του προϊόντος, απ' ό,τι στην περίπτωση λεκτικού ή εικονιστικού σήματος, αποτελούμενου από σημείο ανεξάρτητο της όψεως των προϊόντων που υποδηλώνει. Πράγματι, ο μέσος καταναλωτής δεν έχει τη συνήθεια να αναγνωρίζει την προέλευση ενός προϊόντος βάσει του σχήματος ή της συσκευασίας του, χωρίς την ύπαρξη κάποιου εικονιστικού ή λεκτικού στοιχείου

και, κατά συνέπεια, θα μπορούσε να αποδειχθεί δυσχερέστερη η διαπίστωση του διακριτικού χαρακτήρα ενός τέτοιου τρισδιάστατου σήματος, απ' ό,τι αυτή του διακριτικού χαρακτήρα κάποιου λεκτικού ή εικονιστικού σήματος (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 36, καθώς και την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2006, C-24/05 P, Storck κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2006, σ. I-5677, σκέψεις 24 και 25, καθώς και την παρατιθέμενη σχετικώς νομολογία).

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, μόνον ένα σήμα το οποίο παρεκκλίνει σημαντικά από τις προδιαγραφές ή τις συνήθειες του τομέα και, ως εκ τούτου, μπορεί να πληροί τη βασική του λειτουργία του προσδιορισμού της προελεύσεως δεν στερείται διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Storck κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 26, καθώς και την παρατιθέμενη σχετικώς νομολογία).

45 Υπό το φως των παρατηρήσεων αυτών, επιβάλλεται να εξεταστούν, πρώτ' όλα, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τον βαθμό προσοχής του οικείου καταναλωτή όσον αφορά την εξωτερική εμφάνιση πλακιδίων απορρυπαντικών και, στη συνέχεια, τα επιχειρήματα τα σχετικά με την εκτίμηση καθενός εκ των αιτουμένων σημάτων.

Όσον αφορά τον βαθμό προσοχής του οικείου καταναλωτή

46 Σε σχέση με τον οικείο εν προκειμένω καταναλωτή, το τμήμα προσφυγών σημείωσε ότι τα εν λόγω προϊόντα αποτελούν αγαθά τρέχουσας καταναλώσεως αφορώντα κάθε καταναλωτή.

47 Τούτο δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από το μη στηριζόμενο σε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο επιχειρήμα της προσφεύγουσας, κατά το οποίο τα προϊόντα αυτά, καίτοι τρέχουσας καταναλώσεως, αγοράζονται από περιορισμένο κοινό συγκείμενο από καταναλωτές που ψωνίζουν καθημερινώς.

- 48 Επομένως, πρέπει να εκτιμηθεί ο διακριτικός χαρακτήρας του αιτουμένου σήματος λαμβανομένης υπόψη της εικαζόμενης προσμονής του μέσου καταναλωτή, που διαθέτει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι όπως επιβάλλεται προσεκτικός και ενημερωμένος (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 52, και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 52, με την προπαρατεθείσα απόφαση Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, σκέψεις 33 και 35).
- 49 Ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή είναι δυνατόν να ποικίλλει ανάλογα με την κατηγορία των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών (απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 26). Συναφώς, το Πρωτοδικείο έχει διαπιστώσει ότι, προκειμένου περί προϊόντων καθημερινής καταναλώσεως, ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή όσον αφορά το μορφή και το σχέδιο των πλακιδίων για πλυντήριο ρούχων και πλυντήριο πιάτων δεν είναι υψηλός (προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 53, και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 53).
- 50 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών επισήμανε ότι ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή ως προς την εμφάνιση των εν λόγω προϊόντων δεν είναι μεγάλος (σκέψη 23 της προσβαλλομένης αποφάσεως στην υπόθεση T-241/05 και αντίστοιχες σκέψεις των λοιπών προσβαλλομένων αποφάσεων).
- 51 Το ανωτέρω δεν κλονίζεται από το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από τις διαφορές τιμής μεταξύ του απορρυπαντικού προϊόντος που πωλείται υπό τη μορφή πλακιδίων και αυτής που ισχύει υπό υγρή μορφή ή ως σκόνη, και μάλιστα μεταξύ πλακιδίων απορρυπαντικών και άλλων προϊόντων καθημερινής καταναλώσεως. Πράγματι, η προσφεύγουσα δεν αναφέρει για ποιούς λόγους, ενώ το οικείο απορρυπαντικό προϊόν είναι καθημερινής καταναλώσεως, η τιμή του προϊόντος αυτού θα δικαιολογούσε διαφορετικό συμπέρασμα ως προς τον βαθμό προσοχής του μέσου καταναλωτή.
- 52 Εξάλλου, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των συνηθειών του οικείου καταναλωτή, πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη ο συνηθής τρόπος εμπορίας του εν λόγω

προϊόντος [βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 2003, T-194/01, Unilever κατά ΓΕΕΑ (ωοειδές πλακίδιο), Συλλογή 2003, σ. II-383, σκέψη 48]. Αντίθετα προς ό,τι, υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η λήψη υπόψη του συνήθως ισχύοντος στην οικεία αγορά τρόπου εμπορίας δεν γίνεται κατά τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι έχει πει η νομολογία, κατά την οποία ο ιδιάζον τρόπος εμπορίας που προτίθεται να ακολουθήσει ο αιτών την καταχώριση σήματος, ο οποίος, επομένως, εξαρτάται από την επιλογή της οικείας επιχειρήσεως και μπορεί να μεταβληθεί μετά την καταχώριση, αποτελεί παράγοντα που δεν μπορεί να έχει επίπτωση στην εκτίμηση του κατά πόσον είναι δυνατή η καταχώριση ενός σήματος (προπαρατεθείσα απόφαση TELE AID, σκέψη 42).

- 53 Επομένως, ορθώς, το τμήμα προσφυγών έλαβε υπόψη εν προκειμένω το γεγονός ότι τα πλακίδια απορρυπαντικών πωλούνται, συνήθως, σε φέρουσες το όνομα του προϊόντος συσκευασίες επί των οποίων εμφανίζονται, συχνά, λεκτικά ή εικονιστικά σήματα ή άλλα εικονιστικά στοιχεία, μεταξύ των οποίων είναι δυνατόν να περιλαμβάνεται η εικόνα του προϊόντος (σκέψη 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως στην υπόθεση T-241/05 και αντίστοιχα σημεία των λοιπών προσβαλλομένων αποφάσεων).
- 54 Πάντως, από τη νομολογία προκύπτει ότι, κατά γενικό κανόνα, ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή όσον αφορά την εμφάνιση των κατ' αυτόν τον τρόπο διατιθεμένων στο εμπόριο προϊόντων δεν είναι μεγάλος. Υπό τις συνθήκες αυτές, στον αιτούντα την καταχώριση σήματος εναπόκειται να αποδείξει, με συγκεκριμένα και αδιάσειστα στοιχεία, ότι τα πράγματα δεν έχουν έτσι όσον αφορά τις συνήθειες των καταναλωτών στην οικεία αγορά (προπαρατεθείσα απόφαση ωοειδές πλακίδιο, σκέψη 48).
- 55 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα εάν η προσφεύγουσα απέδειξε, με συγκεκριμένα και αδιάσειστα στοιχεία, ότι ο καταναλωτής στη σχετική αγορά έχει τη συνήθεια να αντιλαμβάνεται την εμφάνιση του πλακιδίου απορρυπαντικού ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής του.

- 56 Κατ' αρχάς, το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από το συμφέρον που έχουν οι οικείοι παραγωγοί να διακρίνεται η εμφάνιση των προϊόντων τους, συμφέρον που υπογραμμίζεται από την ποικιλία των υφισταμένων στην αγορά πλακιδίων καθώς και από τον αριθμό των αιτήσεων για τρισδιάστατα σήματα που έχουν κατατεθεί όσον αφορά τον εν λόγω τομέα, δεν αρκεί, από μόνο του, για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εμφάνιση αυτών των προϊόντων γίνεται συνήθως αντιληπτή από τον οικείο καταναλωτή ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής τους (βλ., κατά την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση ωοειδές πλακίδιο, σκέψη 50).
- 57 Περαιτέρω, προκειμένου περί της γενομένης από την προσφεύγουσα υποθέσεως, κατά την οποία τα πλακίδια μπορούν να είναι συνημμένα στη συσκευασία, να πωλούνται σε διαφανή συσκευασία ή εντός συσκευασίας έχουσας το σχήμα του πλακιδίου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν υποστηρίζει ότι αυτοί οι τρόποι παρουσιάσεως των προϊόντων χρησιμοποιούνται συνήθως στη σχετική αγορά. Επομένως, το επιχείρημα αυτό δεν επιτρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνήθειες του οικείου καταναλωτή.
- 58 Εξάλλου, προκειμένου περί του επιχειρήματος της προσφεύγουσας κατά το οποίο τα πλακίδια μπορούν να έχουν σχεδιαστεί επί της συσκευασίας τους, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι επ' αυτής εμφανίζεται συνήθως μεγάλος αριθμός λεκτικών και εικονιστικών στοιχείων, ιδίως η ονομασία του προϊόντος και λεκτικά ή εικονιστικά σήματα. Η παρατήρηση αυτή επιβεβαιώνεται από παραδείγματα συσκευασιών πλακιδίων για πλυντήρια ρούχων και για πλυντήρια πιάτων που έχουν υποβληθεί από την προσφεύγουσα ενώπιον του τμήματος προσφυγών και ενώπιον του Πρωτοδικείου. Υπό τις συνθήκες αυτές, και χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα της ταυτόχρονης εμφανίσεως σε μια συσκευασία περισσότερων του ενός σημάτων, το γεγονός ότι ένα προϊόν έχει σχεδιαστεί επί της συσκευασίας δεν αποδεικνύει ότι ο καταναλωτής δίδει ιδιαίτερη προσοχή στην εμφάνιση του, ως ένδειξη της καταγωγής του.
- 59 Τέλος, σε απάντηση στην επίκριση ότι το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη ορισμένα στοιχεία, όπως η τιμή του προϊόντος και ο τρόπος κατά τον οποίο αυτό παρουσιάζεται στα διαφημιστικά μηνύματα, πρώτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η προσφεύγουσα δεν αναφέρει ως προς τί η διαφορά τιμής προϊόντων μεγάλης καταναλώσεως θα μπορούσε να επηρεάσει τον βαθμό προσοχής του οικείου μέσου καταναλωτή (βλ. ανωτέρω σκέψη 51).

- 60 Δεύτερον, δεν μπορεί να προσαφθεί στο τμήμα προσφυγών το γεγονός ότι δεν ανέλυσε τα διαφημιστικά μηνύματα που χρησιμοποιούνται στον σχετικό τομέα, και τούτο μολονότι η προσφεύγουσα, όπως το επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν επικαλέστηκε τα στοιχεία αυτά ενώπιον του ΓΕΕΑ. Πρέπει να υπομνησθεί ότι, εν προκειμένω, στον αιτούμενο την καταχώριση σήματος εναπόκειται να αποδείξει ότι, στη σχετική αγορά, ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή ως προς την εξωτερική εμφάνιση του προϊόντος είναι μεγάλος (βλ. ανωτέρω σκέψη 54).
- 61 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να παρατηρηθεί, προκειμένου περί των παραδειγμάτων διαφημιστικών μηνυμάτων που είναι συνημμένα στα δικόγραφα των προσφυγών στις υποθέσεις T-29/06 έως T-31/06, ότι δεν μπορεί εξ αυτών να συναχθεί ότι ο οικείος καταναλωτής αντιλαμβάνεται τις εικόνες πλακιδίων που παρουσιάζονται στις τηλεοπτικές διαφημίσεις κατ' άλλο τρόπο παρά ως την επίδειξη των χαρακτηριστικών του προϊόντος, όπως το γεγονός ότι το απορρυπαντικό σε στέρεα μορφή είναι πρακτικό όσον αφορά τη χρήση του και ότι το πλακίδιο περιέχει διάφορα χρωματισμένα συστατικά. Το ίδιο ισχύει κατά μείζονα λόγο, εφόσον ο μέσος καταναλωτής αποδεικνύει ότι δίδει λιγότερη προσοχή όταν αντιλαμβάνεται τα προϊόντα και τα σχετικά με αυτά σήματα υπό περιστάσεις άσχετες προς την πράξη της αγοράς (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιανουαρίου 2006, C-361/04 P, Ruiz-Picasso κ.λπ. κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2006, σ. I-643, σκέψη 41, καθώς και την προπαρατεθείσα απόφαση Storck κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 72).
- 62 Κατόπιν των ανωτέρω, και χωρίς να παρίσταται ανάγκη να κριθεί το παραδεκτό ενός μέρους των εν λόγω στοιχείων που δεν προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος προσφυγών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα υποβληθέντα από την προσφεύγουσα στοιχεία δεν αρκούν προς απόδειξη του ότι ο οικείος καταναλωτής δίδει ιδιαίτερη προσοχή στην εξωτερική εμφάνιση του πλακιδίου απορρυπαντικού ή ότι έχει τη συνήθεια να το αντιλαμβάνεται ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής του.
- 63 Κατά συνέπεια, πρέπει να επιβεβαιωθεί η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών, σύμφωνα με την οποία ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή όσον αφορά τη μορφή και το σχέδιο του πλακιδίου απορρυπαντικού προϊόντος δεν είναι μεγάλος.

Όσον αφορά τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση

- 64 Σχετικά με την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα κάθε αιτουμένου σήματος, πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα εάν, από πλευράς της συνολικής εντυπώσεως που δίδει ο συνδυασμός μορφής, χρωμάτων και σχεδίου, το εν λόγω σήμα μπορεί να γίνεται αντιληπτό από τον οικείο καταναλωτή ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής του.
- 65 Η εκτίμηση αυτή δεν είναι ασύμβατη με διαδοχική εξέταση των συστατικών στοιχείων του αιτουμένου σήματος (προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 54, και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 54, που έχουν επιβεβαιωθεί με την προπαρατεθείσα απόφαση Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, σκέψεις 44 και 45).
- 66 Προκειμένου, καταρχάς, περί του σχήματος των σχετικών πλακιδίων, πρέπει να επισημανθεί, όπως προκύπτει, ιδίως, από τα παραδείγματα προσκομισθέντων από την προσφεύγουσα πλακιδίων, ότι για τα πλακίδια απορρυπαντικού προϊόντος χρησιμοποιούνται συνήθως ορθογώνια σχήματα. Εξάλλου, τα απλά γεωμετρικά σχήματα, όπως το τετράγωνο ή το παραλληλόγραμμο, φέρνουν αυθόρμητα στο νου προϊόν προοριζόμενο για πλυντήριο ρούχων ή για πλυντήριο πιάτων (προπαρατεθείσες αποφάσεις τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 56, και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψη 56). Όμως, το εν λόγω σχήμα, τετράγωνο και δη κυβοειδές με ελαφρώς στρογγυλεμένες γωνίες, το ίδιο για κάθε σχετικό πλακίδιο, δεν παρουσιάζει ευδιάκριτη διαφορά σε σχέση με τα συνήθη σχήματα των πλακιδίων απορρυπαντικού προϊόντος.
- 67 Επομένως, το τμήμα προσφυγών έκρινε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη εκτιμήσεως, ότι η μορφή του οικείου πλακιδίου προδήλως υπερισχύει όσον αφορά το οικείο προϊόν.
- 68 Όσο για την παρουσία δύο χωριστών χρωμάτων στο πλακίδιο απορρυπαντικού προϊόντος, πρέπει να επισημανθεί ότι το οικείο κοινό είναι συνηθισμένο στην

ύπαρξη διαφορετικών χρωματικών στοιχείων σε απορρυπαντικό προϊόν. Εξάλλου, στο μέτρο που στις διαφημίσεις των παραγωγών απορρυπαντικών υπογραμμίζεται το γεγονός ότι τα χρωματικά στοιχεία υλοποιούν την ύπαρξη διαφόρων ενεργών ουσιών, ο οικείος καταναλωτής ωθείται στο να αντιλαμβάνεται την παρουσία τους ως ένδειξη ορισμένων ιδιοτήτων του προϊόντος, και όχι ως υπόμνηση της καταγωγής του [απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-337/99, Henkel κατά ΓΕΕΑ (ερυθρόλευκο στρογγυλό πλακίδιο), Συλλογή 2001, σ. II-2597, σκέψη 51, και απόφαση T-118/00, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (λευκό τετράγωνο πλακίδιο, με πράσινα και πράσινα ανοικτά στίγματα), Συλλογή 2001, σ. II-2731, σκέψη 61].

69 Εν προκειμένω, η προσφυγή σε δύο χρώματα όσον αφορά τα περί των οποίων ο λόγος πλακίδια, συγκεκριμένα το λευκό και, ανάλογα με το πλακίδιο, το κυανούν, το πράσινο ή το ιώδες, δεν αποτελεί κάτι το διαφορετικό από τη συνήθη εμφάνιση των εν λόγω προϊόντων. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα δεν αναφέρει ως προς τί τα χρώματα αυτά είναι εντυπωσιακά όσον αφορά τα απορρυπαντικά προϊόντα.

70 Εξάλλου, από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις ουδαμώς προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη την παρουσία των δύο χρωμάτων. Μολονότι αυτή τη λεπτομέρεια μνημονεύουν ρητώς μόνον οι προσβαλλόμενες αποφάσεις στις υποθέσεις T-346/05 (σκέψη 23) και T-347/05 (σκέψη 24), πρέπει να παρατηρηθεί ότι σε κάθε προσβαλλόμενη απόφαση δίδεται στις πρώτες σκέψεις του αιτιολογικού περιγραφή του αιτουμένου σήματος, με μνεία των χρωμάτων. Εξάλλου, από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις απορρέει ότι το τμήμα προσφυγών υιοθέτησε τις εκτιμήσεις του εξεταστή, οι οποίες, παρατιθέμενες στο ιστορικό μιας απόφασεως, ρητώς αναφέρονται στα χρώματα.

71 Προκειμένου περί των εικονιζομένων στην όψη του πλακιδίου χρωματιστών σχεδίων, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Πρωτοδικείο έχει κρίνει ότι η προσθήκη ενσφηνώσεως επί της άνω επιφανείας ενός πλακιδίου απορρυπαντικού προϊόντος φέρνει αυθόρμητα στον νου συνδυασμό διάφορων ενεργών ουσιών (βλ., κατά την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση τετράγωνο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψεις 59 και 60, και ορθογώνιο πλακίδιο με ενσφήνωση, σκέψεις 59 και 60).

- 72 Δεδομένου ότι ο οικείος καταναλωτής είναι συνηθισμένος στο γεγονός ότι τα χρωματικά στοιχεία υλοποιούν την ύπαρξη διαφόρων ενεργών ουσιών στο πλακίδιο (βλ. ανωτέρω σκέψη 68), το εκτιθέμενο στην προηγούμενη σκέψη στοιχείο ισχύει και για την προσθήκη χρωματιστής ενσφηνώσεως. Εξάλλου, το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνεται από παραδείγματα αντλούμενα από συσκευασίες πλακιδίων που έχουν κατατεθεί από την προσφεύγουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου και που ρητώς παραπέμπουν στο γεγονός ότι η χρωματιστή στρογγυλή ή ωοειδής ενσφηνώση υλοποιεί την ύπαρξη μιας διαφορετικής ενεργού ουσίας.
- 73 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών επισήμανε ότι η προσθήκη σχεδίου επί της άνω επιφανείας κάθε πλακιδίου, περιγραφόμενου ως «[ορθογώνιου, πεντάγωνου ή εξαγώνου] σχήματος υπό μορφή σχεδίου άνθους με [τέσσερα, πέντε ή έξι] πέταλα» ή «ακανόνιστου σχήματος [οκτάγωνου] υπό μορφή στρογγυλεμένων γωνιών» ή ακόμη «σχήματος με πέταλα», δεν προσδίδει στο τελευταίο διακριτικό χαρακτήρα. Το τμήμα προσφυγών εκτίμησε ότι η προσθήκη ενσφηνώσεως αποτελεί μέρος των προφανών λύσεων για τον συνδυασμό των διαφόρων ενεργών ουσιών και ότι ο συνδυασμός της μορφής και του σχήματος του σχεδίου του περί ου ο λόγος πλακιδίου εμφανίζεται ως συνένωση «δύο βασικών γεωμετρικών σχημάτων», και «δη ενός βασικού γεωμετρικού σχήματος και μιας ακανόνιστης ενσφηνώσεως», αποτελούσας μέρος των διαφόρων τρόπων εμφανίσεως του προϊόντος που έρχονται αυθόρμητα στον νου (σκέψεις 28 και 29 της προσβαλλόμενης απόφασης στην υπόθεση T-241/05 και αντίστοιχες σκέψεις των λοιπών προσβαλλομένων αποφάσεων).
- 74 Συναφώς, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, από τα ανωτέρω δεν προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών παραμόρφωσε το περιεχόμενο κάποιου από τα σχετικά σχέδια συγκρίνοντάς το προς το βασικό γεωμετρικό σχήμα. Πράγματι, το Πρωτοδικείο έχει δεχθεί ότι μια ακανόνιστη μορφή μπορεί να περιγραφεί ως παραλλαγή βασικών γεωμετρικών σχημάτων, στο μέτρο που οι διαφορές σε σχέση με αυτά τα βασικά σχήματα δεν μπορούν να διακριθούν ευχερώς (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση ωοειδές πλακίδιο, σκέψεις 55 έως 57). Επομένως, το τμήμα προσφυγών συνέκρινε εν προκειμένω το συμμετρικό σχέδιο των σχετικών πλακιδίων που απεικονίζει άνθος με τέσσερα, πέντε ή έξι πέταλα προς μία παραλλαγή ενός ορθογώνιου, πεντάγωνου ή εξαγώνου γεωμετρικού σχήματος, χωρίς παραμόρφωση του περιεχομένου του στοιχείου αυτού.

- 75 Πάντως, ενόψει της απλότητας των εν λόγω σχεδίων και της ασήμαντης διαφορετικότητάς τους από τα βασικά γεωμετρικά σχήματα, που προσφέρονται κυρίως για την προσθήκη ενεργού συστατικού στο μέσον του πλακιδίου απορρυπαντικού, το τμήμα προσφυγών θεώρησε, χωρίς να έχει υποπέσει σε πλάνη εκτιμήσεως, ότι κάθε ένα από τα εν λόγω σχέδια θα γίνεται αντιληπτό ως μια ενσφήνωση επισημαίνουσα την ύπαρξη ενός άλλου ενεργού συστατικού.
- 76 Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το χρωματιστό σχέδιο κάθε σχετικού πλακιδίου δεν συγχέεται με καμία πλευρά του εν λόγω προϊόντος ούτε το επιχείρημα ότι αυτό το σχέδιο εμφανίζει στοιχείο δυνάμενο να επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο που γίνεται αντιληπτό το αιτούμενο σήμα.
- 77 Τέλος, το τμήμα προσφυγών ορθώς επισήμανε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συνολικής εντυπώσεως που δίδει κάθε αιτούμενο σήμα, ότι ο συνδυασμός μορφής, χρωμάτων και σχεδίου αποτελεί, όσον αφορά κάθε πλακίδιο, παραλλαγή της συνήθους εμφανίσεως του σχετικού προϊόντος, αποτελώντας ακατάλληλο τρόπο προκειμένου να εξατομικευθεί αυτό το προϊόν ως προερχόμενο από συγκεκριμένη επιχείρηση και να διακρίνεται από αυτά των άλλων επιχειρήσεων και ότι ο οικείος μέσος καταναλωτής θα αντιλαμβάνεται κάθε αιτούμενο σήμα αποκλειστικώς ως τη μορφή ενός απορρυπαντικού και όχι ως ένδειξη της εμπορικής καταγωγής του (σκέψεις 30 έως 33 της προσβαλλομένης αποφάσεως στην υπόθεση T-241/05 και αντίστοιχες σκέψεις των λοιπών προσβαλλομένων αποφάσεών του).
- 78 Πράγματι, κρίνεται ότι προσθήκη, στο μέσον του πλακιδίου, γεωμετρικού σχήματος μορφής όπως αυτό που παρουσιάζει καθένα από τα εν λόγω σχέδια δεν μεταβάλλει ουσιωδώς την εξωτερική εμφάνιση του πλακιδίου. Ο συνδυασμός του λευκού τετράγωνου σχήματος των σχετικών πλακιδίων με χρωματιστό σχέδιο, συγκεκριμένα τις σχετικές εικόνες ανθέων με τέσσερα, πέντε ή έξι πέταλα, δεν διαφοροποιείται ουσιωδώς από την ερχόμενη αυθόρμητα στον νου μορφή του πλακιδίου απορρυπαντικού, όπου οι διάφορες ενεργές ουσίες είναι κατανεμημένες κατά τρόπο διακοσμητικό.

- 79 Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίξει ότι το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη τη συνολική εντύπωση κάθε αιτουμένου σήματος, ούτε ότι παραγνώρισε το γεγονός ότι ένα σημείο μπορεί να επιτελεί ταυτοχρόνως περισσότερες της μιας λειτουργίες.
- 80 Εξάλλου, στο μέτρο που η προσφεύγουσα βάλλει κατά της διατυπώσεως του σκεπτικού των προσβαλλομένων αποφάσεων όσον αφορά την εκτίμηση της συνολικής εντύπωσης κάθε σχετικού πλακιδίου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι από τις εν λόγω αποφάσεις δεν προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών προέβαλε εσφαλμένες ή υπερβολικές απαιτήσεις στο πλαίσιο της εν λόγω εκτιμήσεως. Πράγματι, μολονότι το τμήμα προσφυγών αναφέρθηκε, δίκην παραδείγματος, στην ανυπαρξία «ονομασίας, λεκτικής αναφοράς ή σημείου» επί του πλακιδίου καθώς και στην ανυπαρξία «ειδικού, παράξενου ή ασυνήθους» χαρακτήρα του σχεδίου του, στηρίχθηκε, στην πραγματικότητα, στην έλλειψη στοιχείου εξωτερικής εμφανίσεως δυνάμενου να επηρεάσει τον σχετικό τρόπο αντιλήψεως του οικείου μέσου καταναλωτή καθώς και στην ανυπαρξία σχεδίου δυνάμενου να καταστεί αντιληπτό και να απομνημονευθεί από τον καταναλωτή αυτόν (σκέψη 31 της προσβαλλομένης αποφάσεως στην υπόθεση T-241/05 και αντίστοιχες σκέψεις των λοιπών προσβαλλομένων αποφάσεων).
- 81 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά ένα σήμα δεν εξουδετερώνεται από τον περισσότερο ή λιγότερο σημαντικό αριθμό παρομοίων μορφών στην αγορά [απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-335/99, Henkel κατά ΓΕΕΑ (ερυθρόλευκο ορθογώνιο πλακίδιο), Συλλογή 2001, σ. II-2581, σκέψη 57, που έχει επιβεβαιωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-5089, σκέψη 62], ούτε από την ανυπαρξία στην αγορά μορφών ομοίων προς αυτή της οποίας ζητείται η καταχώριση [βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 31ης Μαΐου 2006, T-15/05, De Waele κατά ΓΕΕΑ (σχήμα λουκάνικου), Συλλογή 2006, σ. II-1511, σκέψη 40].
- 82 Έτσι, εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι κάθε αιτηθέν σήμα αποτελούσε παραλλαγή στοιχείων που έρχονταν αυθόρμητα στον νου για τα οικεία προϊόντα, έστω και αν παρόμοιος συνδυασμός δεν υφίστατο στην αγορά. Το επιχείρημα της προσφεύγουσας, που αντλείται από την προβαλλόμενη ανυπαρξία στην αγορά πλακιδίων εχόντων χρωματιστό σχέδιο, δεν μπορεί, επομένως, εν πάση περιπτώσει, να ευδοκιμήσει.

- 83 Ούτε άλλωστε μπορεί να αμφισβητηθεί η ανυπαρξία διακριτικού χαρακτήρα από το γεγονός ότι το τμήμα προσφυγών δεν ανέφερε συγκεκριμένα παραδείγματα πλακιδίων απορρυπαντικών χρησιμοποιούμενων στο εμπόριο. Πράγματι, ένα τέτοιο συμπέρασμα μπορεί κάλλιστα να στηρίζεται σε πασίγνωστα γεγονότα προκύπτοντα από την πρακτική πείρα που αποκτάται γενικώς στο πλαίσιο της εμπορίας προϊόντων γενικής καταναλώσεως, χωρίς να παρίσταται ανάγκη επικλήσεως συγκεκριμένων παραδειγμάτων [βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Νοεμβρίου 2004, T-402/02, Storck κατά ΓΕΕΑ (σχήμα σγουρόχαρτου), Συλλογή 2004, σ. II-3849, σκέψη 58].
- 84 Προκειμένου περί των επιχειρημάτων που αντλούνται από προγενέστερες καταχωρίσεις που έγιναν από το ΓΕΕΑ, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η νομιμότητα των αποφάσεων του τμήματος προσφυγών πρέπει να εκτιμάται αποκλειστικώς και μόνο βάσει του κανονισμού 40/94 και όχι βάσει πρακτικής στηριζομένης σε προγενέστερες αυτών αποφάσεις (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιανουαρίου 2006, C-173/04 P, Deutsche SiSi-Werke κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2006, σ. I-551, σκέψη 48, καθώς και την παρατιθέμενη σχετικώς νομολογία).
- 85 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να σημειωθεί ότι οι προβαλλόμενες εν προκειμένω από την προσφεύγουσα προγενέστερες καταχωρίσεις δεν επιτρέπουν να καταδειχθεί ο διακριτικός χαρακτήρας των αιτουμένων σημάτων.
- 86 Πρώτον, προκειμένου περί καταχωρίσεων ως κοινοτικών σχημάτων βασικών γεωμετρικών σχημάτων και εικόνων ανθέων, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο μέσος καταναλωτής δεν αντιλαμβάνεται κατά τον ίδιο τρόπο ένα εικονιστικό σημείο ανεξάρτητο από την όψη των προϊόντων που αυτό χαρακτηρίζει και τα στοιχεία ενός τρισδιάστατου σημείου που συγγέεται με την εξωτερική εμφάνιση του προϊόντος (βλ. ανωτέρω σκέψη 43). Δεύτερον, η προβαλλόμενη ομοιότητα μεταξύ της μορφής με έξι πέταλα ορισμένων αιτουμένων σημάτων (υποθέσεις T-241/05, T-262/05 και T-346/05) και της λεκτικής αναφοράς Ariel δεν γίνεται ευχερώς αντιληπτή. Τρίτον, προκειμένου περί τρισδιάστατων κοινοτικών σημάτων εχόντων το σχήμα πλακιδίων φερόντων σχήματα ομοιάζοντα προς το γράμμα «s», προς το σύμβολο «yin-yang» και προς σταγόνα ύδατος, πρέπει να παρατηρηθεί ότι αυτά περιλαμβάνουν στοιχεία που δεν είναι παρόμοια προς αυτά των αιτουμένων σημάτων.

- 87 Όσον αφορά την καταχώριση ορισμένων τέτοιων σημείων από το Γραφείο Σημάτων της Benelux, κατά πάγια νομολογία οι καταχωρίσεις που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη αποτελούν στοιχεία τα οποία, χωρίς να είναι καθοριστικά, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για την καταχώριση ενός κοινοτικού σήματος (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση ερυθρόλευκο πλακίδιο, σκέψη 58, καθώς και την παρατιθέμενη σχετικώς νομολογία). Όμως, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει εν προκειμένω κανένα επιχείρημα αντλούμενο από απόφαση του Γραφείου Σημάτων της Benelux.
- 88 Τέλος, προκειμένου περί των επικρίσεων της προσφεύγουσας κατά του ότι ελήφθη υπόψη η επιτακτική ανάγκη της διαθεσιμότητας βασικών γεωμετρικών σχημάτων, πράγμα που προκύπτει από το αιτιολογικό επτά εκ των εννέα προσβαλλομένων αποφάσεων (βλ., ενδεικτικώς, σκέψεις 35 έως 39 της προσβαλλομένης απόφασεως στην υπόθεση T-241/05), πρέπει να παρατηρηθεί ότι το επιχείρημα αυτό, το οποίο βεβαίως είναι νομικώς αστήρικτο, δεν περιλαμβάνεται στις αποφάσεις, κατά τρόπο ρητό, αλλά μόνον ως εκ του περισσού και, επομένως, δεν δικαιολογείται η ακύρωσή τους.
- 89 Επομένως, το αντλούμενο από αυτούς τους απρόσφορους ισχυρισμούς επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί ως μη ασκούν επιρροή.
- 90 Κατόπιν των ανωτέρω, κρίνεται ότι το τμήμα προσφυγών απέδειξε επαρκώς κατά νόμο, όσον αφορά καθένα από τα αιτούμενα σήματα, ότι, ενόψει της συνολικής εντυπώσεως που προκύπτει από τον συνδυασμό μορφής, χρωμάτων και σχεδίου των εν λόγω πλακιδίων, τα τελευταία δεν επιτρέπουν στον οικείο μέσο καταναλωτή να εξατομικεύσει την εμπορική καταγωγή των εν λόγω προϊόντων όταν θα χρειαστεί να κάνει την επιλογή του κατά τη στιγμή μιας αγοράς.
- 91 Κατά συνέπεια, οι προσφυγές πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁹² Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τα αιτήματα του ΓΕΕΑ.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις προσφυγές.**
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Legal

Vadapalas

Wahl

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Μαΐου 2007.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

H. Legal